
Legeplanter – hvor enkelt?

FORSIDEBILDET

Foto Øivind Larsen

Alternativ medisin seiler vel for tiden i medvind, og det argumenteres ofte overfor noe nølende leger at naturen er full av midler til sykdomsforebygging og helbredelse, bare man har øynene åpne for f.eks. de mange plantene som kan ha medisinsk anvendelse.

Det kan da gå tungt å få forklart at det kan godt hende plantene har en virkning, men at denne virkningen både kan være vanskelig å vite styrken av, og den kan være lite spesifikk. Dessuten kan det være bivirkninger som ikke bare kan forkludre bildet av effekten, men som også kan være ubehagelige og farlige.

Revebjelle (*digitalis purpurea*) er et godt eksempel å bruke i diskusjonen. De fleste man snakker med kjenner digitalispreparatenes virkning ved hjertesykdommer. Men da kan det være tankevekkende å fortelle sine diskusjonspartnere at da legen William Withering (1741 – 99) kunne publisere sin avhandling om medisinsk bruk av revebjelle i 1785, altså for 215 år siden, var dette basert på ti års studier og utprøving (1). Blant annet bygde han sine resultater på et eget materiale på 163 pasienter. Fordi *digitalis* må doseres ganske nøyaktig for å balansere mellom god terapeutisk respons og ubehagelige til farlige følger av overdosering, var utprøvingen vanskelig.

Allerede for 215 år siden var altså betryggende og korrekt medisinsk bruk av planter med legende virkning slett ingen enkel sak, det krevde både tid, kompetanse og vitenskapelig innsikt.

Men revebjelle er for øvrig både en staselig og vakker plante. I Lake District i Nord-England vrir det av dem. Forsidebildet er tatt en junidag i 1999 i nærheten av idylliske Lake Rydal ved Ambleside.

ØivindLarsen

LITTERATUR

1. Gotfredsen E. Medicinens historie. 3. utg. København: Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck, 1973.

Publisert: 10. oktober 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 26. februar 2026.